

Pravni aspekti ugovora o ustupu tražbine (cesiji)

Božo Prelević, dipl. iur.

Ugovor o ustupu tražbine (cesija) jedan je od najčešće korištenih ugovora obveznog prava u svakodnevnoj poduzetničkoj praksi. Ugovor o ustupu tražbine najčešće se koristi kod obračunskih plaćanja između poduzetnika, kod kojeg dolazi do promjene na strani vjerovnika. Autor u članku daje prikaz odredbi Zakona o obveznim odnosima kojima je uređen ovaj ugovor, sa primjerima ugovora o ustupu tražbine, obavijesti dužniku o izvršenom ustupu tražbine i sudskom praksom.

1. Uvod

Ugovor o ustupu tražbine, ili ugovor o cesiji, je uređen u čl. 80.-89. Zakona o obveznim odnosima¹ (u nastavku teksta: Zakon). Navedene zakonske odredbe dio su Glave VI. Zakona kojima su uređene promjene u obveznom odnosu odnosno konkretnije promjene na strani subjekata obveznog odnosa. Pri tome treba istaknuti kako za razliku od drugih ugovora obveznog prava koji su dio navedene skupine, kod ugovora o ustupu tražbine dolazi do promjene na strani vjerovnika.

Uz ostale ugovore obveznog prava kod kojih dolazi do promjene na strani subjekata obveznog odnosa (ugovor o preuzimanju duga, ugovor o asignaciji i dr.), ugovor o ustupu tražbine koristi se svakodnevno kod obračunskih plaćanja. Radi toga možemo reći kako je ugovor o ustupu tražbine svakako jedan od najčešće korištenih ugovora obveznog prava u svakodnevnoj poduzetničkoj praksi. U nastavku ćemo se najprije upoznati sa pravnim obilježjima ovog ugovora.

2. Pravna obilježja ugovora o ustupu tražbine

2.1. Pojam ugovora

ističemo...

Ustup tražbine (cesija) je prijenos otuđive tražbine od ustupitelja (vjerovnika, cedenta) na primatelja (novog vjerovnika, cesionara), pri čemu dužnik (cesus) i tražbina ostaju isti..

Ugovor o ustupu tražbine je dvostrano obvezni ugovor koji nastaje u trenutku postizanja suglasnosti volje ustupitelja i primatelja Sklapanjem ugovora o ustupu tražbine, ona postaje dio imovine primatelja bez poduzimanja neke druge dodatne radnje za valjanost ustupa.

Karakteristike ugovora o ustupu tražbine su njegova akcesornost i apstraktnost, iz razloga što njegovu sklapanju uvijek prethodi neki već postojeći osnovni ugovor (npr. ugovor o zakupu, kupoprodaji) koji ne mora biti vidljiv iz samog ustupa tražbine. Temeljem ovog ugovora, vjerovnik iz ovog drugog osnovnog ugovora, odnosno temeljnog obvezno pravnog odnosa ustupa svoje potraživanje prema dužniku na novog vjerovnika.

ističemo...

Znači, bitna karakteristika ugovora o ustupu tražbine jest da kod njega dolazi do promjene na strani vjerovnika.

2.2. Oblik i pravne osnove ugovora o ustupu tražbine

Zakonom nije propisan određeni oblik za valjanost ugovora o ustupu tražbine.

ističemo...

Oblik ugovora o ustupu tražbine ovisi o obliku glavnog ugovora, pa ako je glavni ugovor sklopljen u pisanom obliku, u pisanom obliku će biti sklopljen i ugovor o ustupu tražbine.

Određeni oblik ugovora o ustupu tražbine, međutim, može biti uvjetovan posebnim propisima.

Bez obzira na navedeno, u cilju pravne sigurnosti te dokazivanja postojanja obvezno pravnog odnosa između ugovornih strana, sva-

¹ Nar. nov., br. 35/05, 41/08, 125/11-Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23.

kako preporučamo da poduzetnici u praksi uvijek sklapaju ugovor o ustupu tražbine kod kojeg dolazi do promjene na strani vjerovnika u pisanom obliku. Pravne osnove ugovora o ustupu tražbine mogu biti:

- ugovor (dobrovoljna cesija);
- zakon (kada se steknu određene zakonom predviđene činjenice, pri čemu treba razlikovati nužnu i zakonsku cesiju, jer je kod nužne cesije potreban cesijski akt, a kod zakonske nije);
- sudska odluka i;
- oporuka.

Iz sudske prakse – Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske br. PŽ-4293/05 od 25. srpnja 2008.:

„... Za ugovor o cesiji ne traži se posebna forma, a kao konsekvencijalno ugovor postaje perfektan u času kada su se ugovorne strane suglasile o bitnim elementima ugovora. Dakle, u ovoj parnici tuženik je trebao dokazati da su tužitelj kao cedent i treća osoba, kao cesionar, postignuli suglasnost volje o bitnim elementima ugovora. Bitni elementi ugovora o cesiji su svi sastojci ugovora koji su po prirodi posla takvi, da bez njih ne bi postojao određeni tip ugovora.

U konkretnom slučaju bitni elementi ugovora o cesiji je tražbina koja se prenosi, kao i oni elementi ugovora iz kojih se može zaključiti da li su ugovorne strane zaključile cesiju iz čl. 436. Zakona², ili neku od posebnih vrsta cesije iz čl. 444. Zakona³, a kako bi se moglo odrediti kada je tražbina proizašla iz osnovnog pravnog posla prestala. Pravilno je prvostupanjski sud primijenio odredbe o teretu dokazivanja (čl. 219. st. 1. i 221.a Zakona o parničnom postupku⁴). U slučaju kada jedna od ugovornih strana, cedent (tužitelj) poriče postojanje usmenog ugovora, a druga strana, cesionar tvrdi da je takav ugovor sklopljen sud o postojanju te činjenice ne može sa sigurnošću utvrditi te su ostvareni uvjeti za primjenu odredbi o teretu dokazivanja...“.

2.3. Tražbine koje se mogu prenijeti ugovorom

ističemo...

Predmet ugovora o ustupu tražbine je vjerovnikova (ustupiteljeva) otuđiva tražbina prema dužniku.

Vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na ovoga svoju tražbinu koju ima iz pravnog posla s dužnikom. Najčešće se u praksi ugovorom o ustupu tražbine prenose dospjele novčane tražbine. **Moguće je prenošenje i budućih tražbina (osim niže navedenih koje se ne mogu prenositi)** pod uvjetom da se zna tko je vjerovnik te uvjetnih tražbina, kao i djelomično ustupanje djeljivih obveza.

2.4. Koje se tražbine ne mogu prenijeti ugovorom?

Sukladno čl. 80. st. 1. Zakona, vjerovnik (ustupitelj) ne može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na njega onu tražbinu čiji je prijenos:

- zabranjen zakonom;
- koja je strogo osobne naravi (tražbina iz obveze uzdržavanja i dr.), ili;
- koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga (novčana naknada nematerijalne štete).

2.4.1. Ugovorna zabrana ustupanja tražbine

ističemo...

Osim toga, vjerovnik i dužnik mogu u osnovnom ugovoru koji prethodi ugovoru o ustupanju potraživanja, predvidjeti posebnim uglavkom ili klauzulom (*pactum de non cedendo*) obvezu vjerovnika da svoju tražbinu iz osnovnog ugovora ne smije ustupiti.

Ova zabrana može biti apsolutna, tako da vjerovnik svoje tražbine prema dužniku uopće ne može ustupiti trećem, ili relativna, tako da vjerovnik svoje tražbine prema dužniku može samo uz njegov pristanak ustupiti trećem.

Treba istaknuti kako je navedena zabrana ustupanja moguća samo ako je tako ugovoreno u osnovnom ugovoru⁵. Ako bi vjerovnik unatoč takvom sporazumu s dužnikom ustupio takvu tražbinu primatelju, ugovor o ustupu tražbine ne bi imao pravnog učinka prema dužniku i dužnik se oslobađa obveze ako je ispunio starom vjerovniku.

U slučaju da stari vjerovnik ne želi primiti ispunjenje, nego obavijesti dužnika da svoju obvezu izvrši primatelju (novom vjerovniku), dužnik se može osloboditi obveze polaganjem kod suda. Međutim, prema primatelju će ovakav ustup tražbine biti valjan bez obzira je li znao za prije ugovorenu zabranu ustupanja, ili ne.

2.5. Sporedna prava

ističemo...

Zakonom je izričito određeno kako s tražbinom na primatelja (novog vjerovnika) prelaze i sporedna prava kao što su: pravo prvenstvene naplate, hipoteka, založno pravo, prava iz ugovora s jamcem, prava na kamate i ugovornu kaznu i sl.⁶

Zalog prelazi na primatelja kao sporedno pravo, a založena stvar ostaje kod vjerovnika koji postaje depozitar za račun primatelja. Ustupitelj (vjerovnik) može predati založenu stvar primatelju samo ako zalagodavac na to pristane.

U slučaju da postoje kamate koje su dospjele, a još nisu isplaćene, postoji zakonska pretpostavka da su one ustupljene s glavnom tražbinom. Ova zakonska pretpostavka je oboriva, pa ustupitelj i primatelj mogu ugovorom o ustupanju potraživanja to riješiti i drukčije, npr. da dužnik kamate mora isplatiti ustupitelju.

² Radi se o numeraciji članaka iz starog Zakona, sada čl. 80. Zakona.

³ Ibid, sada čl. 88. Zakona.

⁴ Sl. I., br. 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90; Nar. nov., br. 35/91, 53/91, 91/92, 112/99, 88/01-čl. 50. Zakona o arbitraži, 117/03, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 43/13-Rješenje USRH, 89/14-Odluka USRH, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23 (u nastavku teksta: ZPP).

⁵ Čl. 80. st. 2. Zakona.

⁶ Čl. 81. st. 1. Zakona.

Primjer – Ugovor o ustupu tražbine

BEBEA d.o.o. za trgovinu, Rijeka, Gundulićeva 43c, OIB:30303030303, koje zastupa član uprave Ivo Ivin (u nastavku teksta: Ustupitelj (cedent/vjerovnik))

i

ABEBE d.o.o. za trgovinu i usluge, Rijeka, Rujevica 99, OIB:23443223443, koje zastupa član uprave Toni Tonić (u nastavku teksta: Primatelj (cesionar/novi vjerovnik)) dana 23. listopada 2025. sklapaju sljedeći

UGOVOR O USTUPU TRAZIBINE**Članak 1.**

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da temeljem ovog Ugovora Ustupitelj (cedent/vjerovnik) ustupa Primatelju (cesionaru/novom vjerovniku) svoju tražbinu prema trgovačkom društvu ABCEDE d.o.o. za ugostiteljstvo iz Rijeke, Zagrebačka 10 (u nastavku teksta: Dužnik (cesus)), u iznosu od 10.000,00 (slovima: desetstisuća) eura nastalu temeljem ugovora o kupoprodaji br. 22/25 od 10. rujna 2025.

Članak 2.

Primatelj (cesionar/novi vjerovnik) prihvaća ustup tražbine iz članka 1. ovog Ugovora te na taj način podmiruje svoju tražbinu prema Ustupitelju (cedent/vjerovnik) temeljem ugovora o isporuci robe br. 11/25 u iznosu od 10.000,00 (slovima: desetstisuća) eura.

Članak 3.

Iznos iz čl. 1. ovog Ugovora Dužnik (cesus) će uplatiti Primatelju (cesionaru/novom vjerovniku) na njegov žiro-račun broj 11044311-1104352321, IBAN:1895456879098765432, SWIFT:ZKBHR2X, koji se vodi kod Zagrebačke kreditne banke d.d. Zagreb.

Članak 4.

Ustupom tražbine iz članka 1. ovog Ugovora na Primatelja (cesionara/novog vjerovnika) prelaze sva prava za dospjele i neplaćene zatezne kamate u visini zakonskih zateznih kamata od glavnog potraživanja i troškovi naplate tražbine.

Članak 5.

Ustupitelj (cedent/vjerovnik) se obvezuje predati Primatelju (cesionaru/novom vjerovniku) sve isprave koje dokazuju postojanje i visinu ustupiteljeve tražbine prema Dužniku (cesusu), kao i prava koja iz toga proizlaze, u roku od 7 (slovima: sedam) dana od dana sklapanja ovog Ugovora.

Ustupitelj dužan odmah po zaključivanju ovog ugovora obavijestiti Dužnika o ustupu tražbine i priopćiti mu da je Primatelj njegov novi vjerovnik.

Članak 6.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da će eventualne sporove iz ovog Ugovora nastojati riješiti mirnim putem, a u suprotnom ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Rijeci.

Članak 7.

Ovaj Ugovor je sastavljen u 4 (slovima: četiri) istovjetna primjerka, od kojih svakoj strani pripadaju po 2 (slovima: dva).

Članak 8.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom njegovog potpisa.

Za Ustupitelja:
Član uprave
Ivo Ivin

Za Primatelja:
Član uprave
Toni Tonić

U praksi nije rijedak slučaj da je i dužnik stranka i potpisnik ugovora o ustupu tražbine. Kako proizlazi iz odredbi Zakona i pravne prirode ugovora, ugovor o ustupu tražbine je dvostrano obvezni ugovor između ustupitelja (vjerovnika) i primatelja (novog vjerovnika), pa dužnik ne mora biti stranka ugovora, ali njegov eventualni potpis na ugovor ne čini ugovor nevaljanim.

2.6. Obavješćivanje dužnika**ističemo...**

Za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika, ali ga je ustupitelj dužan obavijestiti o izvršenom ustupanju⁷.

Obavijest (notifikacija) dužniku da je izvršen ustup vjerovnikove (ustupiteljeve) tražbine prema dužniku na primatelja, može biti u bilo kojem obliku. Međutim, iz razloga pravne sigurnosti, preporuča se sastaviti je u pisanom obliku i dostaviti dužniku, budući da o tome je li primio ovu obavijest ili ne, ovisi način dužnikova ispunjenja obveze.

Ustupitelj bi morao obavijestiti dužnika o izvršenom ustupanju odmah, bez odgađanja, najkasnije idućeg dana nakon izvršenog ustupanja. U protivnom, postoji opasnost da dužnik ne ispuni obvezu primatelju, što može dovesti do kompliciranja pravne situacije.

Primjer – Obavijest o ustupu tražbine

BEBEA d.o.o. za trgovinu
Gundulićeva 43c
51000 Zagreb

ABCEDE d.o.o.
n/r Članice uprave gospođe Tea Teić
Zagrebačka 10
51000 Rijeka

Rijeka, 23. listopad 2025.

Predmet: obavijest o ustupu tražbine

Poštovana gospođo Teić,

ovim putem Vas obavještavamo da smo dana 23. listopada 2025. sklopili Ugovor o ustupu tražbine kojim smo ustupili našu tražbinu u iznosu od 10.000,00 (slovima: desetstisuća) eura prema Vašem trgovačkom društvu, nastalo temeljem Ugovoru o kupoprodaji br. br. 22/25 od 10. rujna 2025.

Sukladno članku 82. stavku 1. Zakona o obveznim odnosima, te članku 5. gore navedenog Ugovora o ustupu tražbine od 23. listopada 2025., obavještavamo Vas da našu tražbinu po Ugovoru o kupoprodaji od 10. rujna 2025. u iznosu od 10.000,00 (slovima: desetstisuća) eura podmirite trgovačkom društvu ABEBE d.o.o. za trgovinu i usluge, Rijeka, Rujevica 99, uplatom na njihov žiro-račun broj 11044311-1104352321, IBAN:1895456879098765432,

⁷ Čl. 82. st. 1. Zakona.

SWIFT:ZKBHR2X, koji se vodi kod Zagrebačke kreditne banke d.d. Zagreb.

S poštovanjem,

Član uprave
Ivo Ivin

Dostaviti:

- 1) ABCEDE d.o.o., Rijeka, Zagrebačka 10 – poštom s povratnicom.
- 2) ABEBE d.o.o., Rijeka, Rujevica 99 – poštom s povratnicom.
- 3) Služba financija i računovodstva – ovdje.

Od trenutka primitka obavijesti (notifikacije), valjano je samo ono ispunjenje koje dužnik učini primatelju. Ako je dužnik ispunio obvezu ustupitelju prije obavijesti o ustupanju, ispunjenje je valjano i oslobađa dužnika obveze, ali samo ako nije znao za ustupanje, a u suprotnom obveza ostaje i dužnik je mora ispuniti.

ističemo...

Kod solidarnih obveza u kojima na dužničkoj strani ima više osoba, potrebno je obavijestiti sve solidarne dužnike.

Ako ustupitelj tražbinu ustupi na više primatelja, tražbina pripada onom primatelju o kojem je ustupitelj prvo obavijestio dužnika, ili koji se prvi javio dužniku⁸.

3. Odnos primatelja i dužnika

ističemo...

Primatelj (cesionar/novi vjerovnik) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj (cedent/vjerovnik) imao prema dužniku do ustupanja⁹.

Dužnik može primatelju istaknuti, osim prigovora koje ima prema njemu (npr. da je sa ustupiteljem ugovorio zabranu ustupanja, pa ustupanje onda nema uopće pravni učinak prema dužniku), one prigovore koje bi mogao istaknuti ustupitelju do časa kada je saznao za ustupanje (npr. prigovor zastare tražbine, mana volje, prijeboja). Dužnik ne može primatelju staviti prigovore koje je mogao staviti ustupitelju koji su osobne prirode, ili prigovor prijeboja ako je tražbina više puta ustupana a dužnik je u međuvremenu propustio prijeboj prema nekom od vjerovnika.

4. Odnos ustupitelja i primatelja

Ustupitelj (cedent/vjerovnik) je obvezan primatelju (cesionaru/novom vjerovniku) predati ispravu u slučaju ustupa tražbine o kojoj postoji isprava (obveznica i sl.), ili čije je ostvarenje uvjetovano postojanjem neke isprave. Ova obveza se odnosi na glavna i sporedna prava.

Kada se prenosi samo dio tražbine, ustupitelj je dužan primatelju predati ovjerovljeni prijepis isprave kojim dokazuje postojanje ustupljene tražbine¹⁰. S druge strane, primatelj je dužan ustupitelju, na njegov zahtjev izdati ovjerovljenu potvrdu o ustupu.

ističemo...

Sukladno čl. 86. Zakona, ustupitelj odgovara primatelju za postojanje tražbine u vrijeme ustupa kada se tražbina ustupa naplatnim ugovorom.

Ako ustupanje nije naplatno ustupitelj ne odgovara ni za postojanje tražbine ni za njenu naplativost.

ističemo...

Ustupitelj odgovara primatelju za naplativost tražbine samo ako je to posebno ugovoreno, ali samo do visine svote koju je primio od primatelja, te za naplativost kamata, troškova ustupanja i troškova postupka protiv dužnika¹¹.

Ustupitelj odgovara samo ako je nenaplativost dospjele tražbine postojala u trenutku ustupanja. U slučaju da u trenutku ustupanja tražbina nije dospjela, ustupitelj odgovara za naplativost u trenutku dospelosti.

5. Posebni slučajevi ustupanja tražbine

Pod posebnim slučajevima ustupanja tražbine, sukladno čl. 88. i 89. Zakona, podrazumijeva se ustupanje umjesto ispunjenja i radi ispunjenja te ustupanje radi osiguranja. Za ova ustupanja tražbine je karakteristično da ustupitelj ulazi u odnos između dužnika i vjerovnika privremeno, ovisno o cilju koji se ustupanjem želi postići.

5.1. Ustupanje umjesto ispunjenja

ističemo...

Sukladno čl. 88. st. 1. Zakona, ustupanje umjesto ispunjenja postoji kad dužnik umjesto ispunjenja svoje obveze ustupi vjerovniku svoju tražbinu koju ima prema svom dužniku ili njezin dio.

Sklapanjem ugovora o ustupu dužnikova obveza se gasi do iznosa ustupljene tražbine. Vjerovnik kao primatelj je dužan vratiti dužniku kao ustupitelju sve što je primio preko iznosa svoje tražbine prema njemu.

⁸ Čl. 83. Zakona.

⁹ Čl. 84. st. 1. Zakona.

¹⁰ Čl. 85. st. 2. Zakona.

¹¹ Čl. 87. st. 1. Zakona.

5.2. Ustupanje radi ispunjenja

ističemo...

Ustupanje radi ispunjenja, odnosno naplaćivanja, postoji kada dužnik umjesto ispunjenja svoje obveze kao ustupitelj ustupi vjerovniku kao primatelju svoju tražbinu ili jedan njezin dio prema svom dužniku, tako da vjerovnik naplaćuje od dužnikova (ustupiteljeva) dužnika tu tražbinu.

Obveza dužnika kao ustupitelja se gasi ili smanjuje tek kada vjerovnik kao primatelj naplati ustupljenu tražbinu od dužnikova (ustupiteljeva) dužnika.

U ovom slučaju je vjerovnik kao primatelj također dužan vratiti dužniku kao ustupitelju sve što je primio preko iznosa svoje tražbine prema njemu. Kod ovog ustupanja, dužnik ustupljene tražbine (dužnikov dužnik) može ispuniti svoju obvezu i prema dužniku kao ustupitelju i kada je obaviješten o ustupanju.

Iz sudske prakse – Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, br. 81 PŽ-421/2022-2 od 2. ožujka 2022.:

„... S obzirom na sporne činjenice među strankama, prvenstveno je potrebno ocijeniti pravnu prirodu sklopljenog Ugovora o ustupu tražbine... odnosno ocijeniti radi li se u konkretnom slučaju o ustupanju umjesto ispunjenja ili o ustupanju radi ispunjenja (čl. 88. t. 1. i 2. Zakona). Tu je riječ o posebnim slučajevima ustupanja tražbine.

U slučaju prijena tražbine radi ispunjenja dužnikova obveza se gasi odnosno smanjuje tek kad vjerovnik (primatelj) naplati ustupljenu tražbinu. Međutim, posebnost ustupanja radi ispunjenja ogleda se u mogućnosti da dužnik ustupljene tražbine (cesus) može ispuniti obvezu i cedentu i cesionaru, čak i kada je obaviješten o ustupanju (čl. 88. st. 4. Zakona). Naime, kod ustupanja radi ispunjenja tražbina ostaje u imovini ustupitelja do naplate od dužnika, pa dužnik ustupljene tražbine može ispuniti svoju obvezu i prema ustupitelju, čak i kada je obaviješten o ustupu, što nije slučaj kod redovite cesije (čl. 82. i 83. Zakona). Ne naplati li se primatelj u cijelosti, zadržava ono što je naplatio od dužnika, a za ostatak tražbine i dalje ima zahtjev prema ustupitelju.

Ustup umjesto ispunjenja postoji kad dužnik umjesto ispunjenja svoje obveze ustupi vjerovniku svoju tražbinu koju ima prema svom dužniku, kako bi se tim ustupom oslobodio svoje obveze. Sklapanjem ugovora o cesiji dužnikova se obveza gasi do svote tako ustupljene tražbine (čl. 88. st. 1. Zakona). Ovakvo odstupanje je u stvari zamjena ispunjenja jer su se vjerovnik i dužnik sporazumjeli da će se dužnik osloboditi svoje obveze na taj način što će umjesto dužne činidbe ispuniti neku drugu, ovdje umjesto isplate duga svom vjerovniku ustupa mu svoje tražbine prema trećemu.

Ustupitelj može ustupiti primatelju cijelu ili dio tražbina, već prema tome koliko mu je dužan. Ustupljena tražbina u trenutku sklapanja ugovora prelazi u imovinu primatelja. Ustupom mjesto ispunjenja gasi se obveza koju je ustupitelj imao prema primatelju do svote ustupljene tražbine, ali se gasi i tražbina ustupitelja prema dužniku jer ona prelazi na primatelja.

Iz u spisu dostavljenog Ugovora o ustupu tražbine... proizlazi da su stranke člankom 2. ugovorile da cedent (drugotuženik) ustupa cesionaru (tužitelju) dio svoje tražbine koju ima

prema Gradu Z. na temelju ugovora sklopljenog s Gradom Z., u iznosu ukupne tražbine koju tužitelj potražuje od Š. s. d.o.o. na temelju ugovora br. ... Iz ovakve stipulacije ugovorne odredbe proizlazi da su stranke ugovorile cesiju radi ispunjenja, a ne cesiju umjesto ispunjenja. Naime, iz ovakve ugovorne odredbe ne proizlazi da samim sklapanjem ugovora o ustupanju prestaje obveza ustupitelja prema primatelju.

Sklapanjem ugovora o ustupanju ustupitelj (drugotuženik) nije ustupio primatelju (tužitelju) svoju tražbinu prema trećemu (prvotuženiku) u cilju da bi se oslobodio svoje obveze. Navedeno nesumnjivo ne proizlazi iz citirane ugovorne odredbe kao ni iz cjelokupnog sadržaja Ugovora o ustupanju tražbine... Iz dopisa... kojeg je sam tužitelj uputio prvotuženiku... proizlazi da tim dopisom tužitelj samo obavještava prvotuženika o postojanju Ugovora o ustupu tražbine odnosno da mu je drugotuženik ustupio dio svoje tražbine koju ima prema Gradu Z.. U svrhu obavještavanja dužnika (cesusa) o sklopljenom Ugovoru o ustupanju tražbine, drugotuženik je uputio prvotuženiku dopis iz kojeg također proizlazi da je sa tužiteljem sklopio Ugovor o ustupu tražbine kojim je tužitelju ustupio dio svoje tražbine koju ima prema prvotuženiku. Slijedom navedenog, ni iz navedenih dopisa ne proizlazi da bi se radilo o ustupanju umjesto ispunjenja...“.

5.3. Ustupanje radi osiguranja

Ustupanje radi osiguranja je ustupanje učinjeno radi osiguranja primateljeve tražbine prema ustupitelju.

Primjer – Ugovor o ustupu tražbine radi osiguranja

GEHAGE d.o.o., Rijeka, Primorska 2, OIB:1177777777, koje zastupa član uprave Adam Damić (u nastavku teksta: Ustupitelj) i

ELKAEL d.o.o., Rijeka, Palmotićeve 88a, OIB:45035092991, koje zastupa članica uprave Mia Mijić (u nastavku teksta: Primatelj) dana 23. listopada 2025. sklapaju sljedeći

UGOVOR O USTUPU TRAZIBINE

Članak 1.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da je predmet ovog Ugovora ustup tražbine koju Ustupitelj ima prema Dužniku EMENEM d.o.o. Pula, Nova cesta 11 (u nastavku teksta: Dužnik), a koje na dan sklapanja ovog Ugovora iznosi 5.000,00 (slovima: pettisuća) eura.

Članak 2.

Ugovorne strane, nadalje, suglasno utvrđuju da temeljem ovog Ugovora Ustupitelj ustupa Primatelju svoju tražbinu prema Dužniku iz članka 1. ovog Ugovora, radi plaćanja obveze koju Ustupitelj ima prema Primatelju u iznosu od 4.000,00 (slovima: četirtisuće) eura.

Ustupitelj istovremeno s potpisom ovog Ugovora predaje Primatelju sve isprave koje dokazuju postojanje i visinu Ustupiteljeve tražbine prema Dužniku, kao i prava koja iz toga proizlaze.

Ugovorne strane su suglasne da je Ustupitelj dužan odmah po zaključenju ovog ugovora obavijestiti Dužnika o ustupu tražbine i priopćiti mu da je Primatelj njegov novi vjerovnik.

Članak 3.

Primatelj je dužan u postupku naplate ustupljene tražbine od Dužnika postupati s pozornošću dobrog gospodarstvenika, odnosno dobrog domaćina, te nakon naplate od Dužnika razliku koja premašuje Ustupiteljev dug prema Primatelju isplatiti Ustupitelju.

Članak 4.

Ustupom tražbine iz čl. 1. ovog Ugovora na Primatelja prelaze sva prava za dospjele i neplaćene zatezne kamate u visini zakonskih zateznih kamata od glavnog potraživanja i troškovi naplate tražbine.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da Ustupitelj odgovara primatelju za postojanje i naplativost ustupljene tražbine do visine iznosa kojeg je primio od Primatelja, te za naplativost kamata i troškova vezanih uz naplatu tražbine Dužnika.

Članak 5.

Sve sporove iz ovog Ugovora ugovorne strane nastojati će rješavati sporazumno, a u suprotnom ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Rijeci.

Članak 6.

Ovaj Ugovor je sastavljen u 4 (slovima: četiri) istovjetna primjerka, od kojih svaka strana zadržava po 2 (slovima: dva) primjerka.

Članak 7.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisa obje ugovorne strane.

Za Ustupitelja:
Član uprave
Adam Damić

Za Primatelja:
Član uprave
Mia Mijić

Kako je vidljivo iz navedenog primjera, primatelj (novi vjerovnik) je dužan brinuti se o naplati ustupljene tražbine s pažnjom dobrog gospodarstvenika, odnosno dobrog domaćina. Primatelj je nakon naplate, pošto zadrži koliko je potrebno za naplatu vlastite tražbine prema ustupitelju, ovome predati višak¹².

6. Ustup tražbine prema Općem poreznom zakonu

Ustup tražbine posebno je uređen u Općem poreznom zakonu¹³ (u nastavku teksta: OPZ), kao način podmirenja poreznog duga poreznog obveznika. Naime, OPZ-om je određeno kako se prava iz porezno-dužničkog odnosa, kao što su pravo na povrat poreza, pravo na povrat iznosa koji je na ime poreza za poreznog obveznika platio porezni jamac i pravo na povrat kamata, mogu ustupiti, založiti i zaplijeniti¹⁴.

ističemo...

Ustupatelj prava dužan je dostaviti ugovor o ustupu poreznom tijelu u roku od tri dana od dana njegova sklapanja.

Ovakav ugovor o ustupu obvezujući je za porezno tijelo, osim ako se nad ustupiteljem prava provodi ovrha.

Primjer – Ugovor o ustupu tražbine u poreznom postupku

BECEA d.o.o., Rijeka, Preradovićeve 11d, OIB:44477333337, koje zastupa član uprave Niko Nikić (u nastavku teksta: Ustupitelj)

i

EFGEHA d.o.o., Rijeka, Bjelovarska 110, OIB:90908888892, koje zastupa član uprave Ante Antić (u nastavku teksta: Primatelj)

sklapaju dana 26. listopada 2025. sljedeći

UGOVOR O USTUPU TRAZIBINE

Članak 1.

Temeljem ovog Ugovora o ustupu tražbine (u nastavku teksta: Ugovor), sukladno članku 25. stavku 1. Općeg poreznog zakona i članku 80. Zakona o obveznim odnosima, Ustupitelj ustupa svoju tražbinu za povrat poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 3.000,00 (slovima: tritisuće) eura Primatelju.

Ustupom tražbine iz stavka 1. djelomično je podmirena tražbina Primatelja prema Ustupitelju temeljem sklopljenog Ugovora o zajmu br. 11/25 od 17. kolovoza 2025.

Članak 2.

Temeljem ovog Ugovora Ustupitelj i Primatelj ovlašćuju Dužnika Ministarstvo Financija-Poreznu upravu da provede sva knjiženja za potrebe provedbe ovog Ugovora po donošenju rješenja kojim se utvrđuje pravo povrata na porez Ustupitelju iz članka 1. stavka 1. ovog Ugovora.

Članak 3.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da će po primitku rješenja Ministarstva financija-Porezne uprave iz članka 2. ovog Ugovora provesti sva potrebna knjiženja temeljem ovog Ugovora sa datumom izdavanja navedenog rješenja.

Članak 4.

Sve eventualne sporove proizašle iz ovog Ugovora ugovorne strane nastojati će riješiti sporazumno, a u suprotnom ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Rijeci.

Članak 5.

Ovaj Ugovor sastavljen je u 5 (slovima: pet) istovjetnih primjeraka, od kojih svaka ugovorna strana zadržava po 2 (slovima: dva) istovjetna primjerka, a 1 (slovima: jedan) istovjetni primjerak Ustupitelj dostavlja Ministarstvu financija-Poreznoj upravi.

Za Ustupitelja:
Član uprave
Niko Nikić

Za Primatelja:
Član uprave
Ante Antić

7. Zaključak

Ugovor o ustupu tražbine (cesiji) jedan je od najčešće korištenih ugovora o svakodnevnoj poslovnoj praksi, koji se najčešće koristi radi provedbe obračunskih plaćanja između ugovornih strana. Njegovu korištenje u praksi je često i u poreznom postupku. Ugovorne

12 Čl. 89. Zakona.

13 Nar. nov., br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20, 114/22 i 152/24.

14 Čl. 25. st. 1. OPZ-a.

